

sledil mu je 1. oktobra 1897 »Beneški trgovec«, 28. decembra 1899 pa »Hamlet«.

V tisku smo dobili prvi prevod nekoliko prej, in sicer dr. K. Glaserja prevod »Romea in Julije« (III. dejanje, Ljublj. Zvon 1889). Ta prevajalec je pozneje prevedel, kakor sem slišal, še vsega Shakespearea iz izvornika na slovenski jezik, a ker je bil tudi kot prevajalec bolj filolog nego pesnik, njegovi prevodi ne morejo tekmovati s prevodi Ivana Cankarja in Otona Župančiča, ki sta se lotila v novjšem času udomačenja Shakespearea med Slovenci. Cankar je prevedel »Hamleta« (Gorica, Gabršček, 1899) in »Romea in Julijo« (Gorica, Gabršček, 1904), O. Župančič »Julija Cezarja« (Gorica, Gabršček, 1904) in »Beneškega trgovca« (Ljubljana, Slov. Matica, 1905), Ant. Funtek pa »Kralja Leara« (Ljubljana, Slov. Matica, 1904). Na odru sta se igrali še veseligr »Sen kresne noči« in »Vesele žene windsorske«. Dobro bi bilo, da bi kmalu dobili še tudi ostale, vsaj najboljše Shakespeareaeve drame v slovenskem prevodu, pred vsem pa »Macbetha« in »Othella«.

Ivan Grafenauer.

Naše slike.

(Lesorezi.)

V zadnji številki »Dom in Sveta« smo objavili pet ujedkovin in en kamnotisk. Da dopolni sliko grafične umetnosti, objavlja številka 5—6. štiri lesoreze.

Sv. Hieronim v celici. Dürer je ravno v grafiki, v svojih bakrorezih in lesorezih, našel najzgovornejši izraz za svoje umetniško teženje, in če imenujemo njegovo ime, mislimo prej na njegovo »Apokalipso«, »Marijino življenje« ali »Trpljenje«, kot na njegove barvaste slike. — Sv. Hieronim je nastal l. 1511., podpisan je in datiran v desnem kotu. Tri leta pozneje je Dürer še enkrat v bakru upodobil isti predmet in je predstavil prostorno sobo z dvema oknom, skozi kateri lije svetloba. Naš lesorez je drugačen. Celica je tesna, zaspani lev se tišči skoro svetnikovih nog, ves prostor je skrčen na najpotrebnejše, oprava se takorekoč gnete v njem. Ta utis enotnosti, tesne skupnosti krepi še enotna močna svetloba, ki prihaja skozi nevidno okno v levem ospredju. V tej sobi ni prostora za nič drugega kot za samotno razmišljanje svetnika, ki je, obesivši kardinalski klobuk preko pleč, ves zatopljen v svoje pisanje. Kadar se mu oko dvigne od knjige, mu mora pasti na leseni križ, ki se dviga nad pisalnikom. —

Stara gospa. Lesoreze so še pred kratkim časom, ko reprodukcijaska tehnika ni bila tako popolna kot je danes, rabili za reprodukcijo barvanih slik: po originalu so napravili lesorez in tega razmnoževali. Največkrat se take reprodukcije niso posebno dobro obnesle, toda včasih more biti dober lesorez bolj verna slika originala nego najboljša fotografija. To nam priča naša slika Rembrandtove »Stare gospe«, ki je vsestransko uspela. Naša slika je samo detajl originala, ki visi v National Galery v Londonu. »Tri in osemdeset let, nam pravi napis na sliki, ima ta krepka gospa za seboj; obleka, ki jo nosi, in pa način, kako si češe lase za avbo, je bil ob času, ko se je dala slikati, že zdavnaj nemodern; ona se šteje še v »dobre stare čase« in med vsemi sledovi, ki so jih zapustile

več kot štiri petine stoletja na njenem obrazu, je dovolj jasno izražena neka godrnjavost nad zanikarno sedanjostjo. Usta pa kažejo še nekaj nežnosti in prejšnje dobrohotnosti in oči zro razumno v ta svet, ki je izza njenega življenja postal ves drugačen.« —

»Tako sem stal, tako zasukal meč.« Pilotyjev učenec Eduard Grütznar (rojen 1846, umrl je letos) se je najbolj proslavil s svojimi slikami iz samostanskih kleti, ki so bile nekaj zelo v modi. Njegovo najboljše delo je morda Falstaffov cikel (sedem slik), iz katerega prinašamo ob Shakespeareaevi tristoletnici prizor iz krčme v Eastcheapu. (»Kralj Henrik Četrti.« Prvi del. II., 4.) Princ Henrik in njegov prijatelj Poinso posmehljivo poslušata debele laži debelega pijanca Falstaffa, ki si je, preden je prišel v krčmo, z lastnim nožem skrhal meč, da se more sedaj širokoustiti, kakor bi se bil pomeril v viteškem boju: »Tako sem stal, tako zasukal meč!« (Here I lay, and thus I bore my point.) Trije Falstaffovi banditski prijatelji, ki so bili priče njegove strahopetnosti, sede v ozadju in se molče čudijo njegovi predrzni lažnivosti. — Slika je kot ilustracija zelo dobra (primerjaj, kako jasno se zrcali na vsakem obrazu notranja misel), umetniških vrlin v današnjem zmislu pa nima mnogo. —

Don Quixote. Tony Johannot (rojen 1803, umrl 1852 v Parizu) je oskrbel ilustracije za Heinejevo izdajo Don Quixota. O njih pravi Heine v uvodu svoje izdaje (1837): »Kljub lahkotnosti obdelave vidimo, kako je umetnik prodrl v pesnikovega duha.« — Lesorez nam predstavlja vrlega viteza doma, preden je odrinil v svet, nabirat si doživljajev. To bo pač tisti hip, katerega popisuje Cervantes v prvem poglavju svojega romana: »Kadarkoli ni imel omenjeni vitez nič opraviti, in tako je bilo skozi največji del leta, se je pečal s tem, da je bral viteške knjige, in sicer s tako vnemo in veseljem, da je ob tem pozabljal hoditi na lov in celo upravljati svoje premoženje. Viteške knjige je ljubil tako zelo, da je izdal marsikatero lepo njivo zanje. Kar jih je mogel kje iztakniti, vse jih je znosil na svoj dom... Ob taki duhoviti jedi so se sušili možgani našega viteza. Mučil se je, da bi odkril kak zmisel v teh nezmisljenostih, nad katerimi bi sam Aristoteles zastoj tuhtal, tudi če bi bil nalašč zato od smrti vstal.« —

I. C.

Gallusov portrét, ki ga prinaša »D. in S.« na str. 156., je avtentičen in edina ohranjena podoba našega rojaka. Narejen je bil l. 1590. ter urezan v les. Ko je l. 1591. prišel na svetlo 4. zvezek njegovega velikega dela »Opus musicum«, ki je preskrbel cerkvene zборе z liturgičnimi spevi za celo cerkveno leto, tedaj so dodali temu zvezku tudi odtisk imenovanega lesoreza. — Ko je Gallus 18. julija 1591 zatisnil oči, so izdali njegovi prijatelji letak; na prvi strani je bil ponovno ponatisnjen njegov portrét od istega lesoreza; potem so sledile žalobne pesnitve. Edini ohranjen izvod hranijo v premonstratski samostanski knjižnici na Strachowu v Pragi.

Leta 1593. je izdal neki Henricus Göttingensis zopet letak z nemškimi pesnitvami, proslavljajočimi Jakoba Gallusa. Portrét, urezan v les, je narejen po prvotnem, samo mnogo slabše.